Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Fragmente - Cod. Karlsruhe 343

Wyclif, Johannes

[S.l.], [15. Jahrh.]

[De judeis et cristianis]

urn:nbn:de:bsz:31-294359

Visual Library

Karissimi fratres quoniam

diuisa est opinio inter xpianos
et iudeos Quod iudeis videtur quod
nos erramus Et nos videtur similiter
quod ipsi errant quod tamen verum est Ergo in hoc opere
posite sunt due opiniones ad disputacionem contra
iudeos Vna opinio eorum ponitur loco iudeorum
Et alia loco xpianorum respondente et hoc
penetratoribus prophetarum attestantibus ista quam
in magnum meritum pro hoc adepti sunt
Iudeus primo arguit sic Vos xpiani tenetis
credentes dicitis deum trinum et vnum Omne sacramentum
tamen nostro legimus quod qui est creator omnium rerum
visibilium et invisibilium potens super omnia
et regnans super omnes deos qui solus deus
est vos autem plures dicitis scilicet patrem et filium
et spiritum sanctum Et contra hanc habetis in symbolo
Credo in vnum deum etc. Ergo credendum est
vnum et non plures Vnde quod eorum plures sunt
in vno pluraliter predicantur Et tres persone sunt
plures sunt ergo secundum fidem vestram plures sunt dii
Cristianus respondit Evidentes tenerandum sit de
efficacis et maioris in doctis Tamen ne omnino
videatur insistens huic veritati prout melius potero
obviabo fidelis instituta et ad salvandum homines
vel ipsius salute humanam Et hec maxime quod
~~[illegible]~~ quod vobis videtur impossibile deo autem possibile est

38 r

omnes subdita sunt nos autem christiani quos
deus pelagus cum consolatione tradidi nobis deus ut
prius dilectis revelabit, propterea sicut dilectos [illegible]
[illegible] Et in est quod nos sumus et ecce sunt eius
deum trinum et unum Et tres sunt persone sed unus
est deus Illud videtur hereticis impossibile quod fidem
non salvat eos sed infidelitas dampnat eos
ut hic obviemus quod heretici dicti sunt primus possibilia
[illegible] corpus naturalis Nam tres sunt pueri parvus
vel quod tres sunt res constanciate parvus quando unum
resolvendo sunt concreata et forma et sale sit
unus parvus Sic impossibile est quod pater et filius et spiritus
sanctus licet sunt tres persone unus tamen est deus non tres
dii quod autem illud tenendum sit ad salutem sola
fides operatur sine qua impossibile est placere deo
Iudei arguunt Si tres sunt persone et tres supportant
pluralitatem in uno quod si sint tres personas sunt eciam tres dii
Christianus tradit unius numerus est unus de collec
tivitate unus secundum unus populus quia unus collec
tivus constat et sic pater et filius et spiritus sanctus
relative dicuntur sic pater respectu filii dicitur spiritus
sanctus procedens ab utroque operando contrarie sophisticis
dividendo singula prout vult et potestate patris et filii
Iudei omnes plura plura dicunt ut si de iudeis
ibi plures stantes de hoc non est dubium quod
utique plures sunt gentes
Christianus hoc non tenet veritas utique plura
dicuntur [illegible] unum et sunt [illegible] eum

38v

Quedam videntur et non sunt Quedam videntur et sunt ut est
illa que patet oculis sine fantasmatibus sicut
videmus stellas solem et lunam quantitatem
autem et magnitudinem eorum diffinire non possumus
Unde astrologi dicunt quod una stella sit maior
mundo Item que videntur et non sunt ut piscis que
volunt in ~~manum~~ manum hominis quecumque volendo
duo videntur ut non sunt duo sed unum Item quedam
videntur et sunt secreti que dedecus dicuntur et tamen vera
sunt secreti creatoris forte misericordie que spectant
ad solum deum Contra maledictum qui diffidit Contra
ad perfidi heretici dubitat vel quando dicunt non
unum forte deum sed verum quod per celum terre sunt
deum et quando dicunt quod in purgatorio sit deus unus
et verum ac incarnatum Iudei autem peiores sunt
heretici qui blasphemant nomen dei et ad hoc
vili suo ore in utilitatibus impugnant Contra quod
videntur et non sunt sicut res fabulosa
Audeamus ergo non credo fabulose sepe etiam
Audivi cyprianus quod tres persone sunt et unus deus
Christianus dicit tres sunt et unum sicut de
duobus vel tribus hominibus bone quod iste unum
de quod initio unum sunt Contra dicitur quod tres persone sunt
unum in eadem deitate et indivisibili potentia
divini est et tamen manent proprietates in personis distinctis
~~[illegible]~~ est verum diverse et in [illegible]
Iudei hoc iterum contra falso tres persone non sunt
unum et una voluntate et hoc probo sic bos
legitur in evangeliis viso Contra peccatum primus

remittetur ei ſimiliter et in filium incarnatum aut
vel ſcripto ei qui peccat in ſpiritum ſanctum Ei ergo qui
dimittit et filius et ſpiritus ſanctus non dimittit
tunc patet quod eſt diſtinctio in perſonis ſed quod non
ſunt unius voluntatis
Et ſcias aliud eſt peccare contra patrem aliud contra ſpiritum
ſanctum hic eſt tamen dicendum qui contra patrem peccat contra
divinam potentiam peccat quod tamen non eſt deus ſed
humanus ergo cum nos peccare non tamen grande et
ſic peccamus in patrem Et ſi peccamus ignoranter
vel ſtulte contra filium peccamus qui eſt
ſapientia dei et ergo qui peccat ignoranter vel
ſtulte peccat in filium hoc eſt contra ſapientiam dei
Multo digne dimittitur et eſt ignoranti quod
in eo ignorantia compenſat peccatum In ſpiritum ſanctum
autem peccare eſt contra bonitatem dei quod ſua in
menſa bonitas ſuſtinuit adverſitates heticas
et multa mala Et quod Ei hoc maledictum
proprio deo peccatum hoc eſt non ſtatim vindicans
ſi ſuſtinens audet grande peccare et contra hoc ſi
perſeverare ille peccat in ſpiritum ſanctum et contra
magnam bonitatem dei Et ut audiſti quod ſoli
deitati convenit hoc quod eſt potentia convenit et ſapi
entia et bonitas potentia contra denominatur patris
ſapientia contra denominatur filii Bonitas contra denomina
tur ſpiritus ſancti et ſunt unus deus
Iudenis Cum deus miſericors ſit et ſapiens ſi
dimittere peccata iudicio quod ſabiora Reſpondetur
peccatores cum miſericordia et non propter iuſtos

Ita si grandia et mortalia non dimitterentur
quo peccatores salui fierent
Cristianus dicit quod peccatum scilicet veniale et mortuale
veniale dimittitur in purgatorio si confitemur
et hoc per virtute et potentia patris et sapientia filij
et per bonitate spiritus sancti non potest aliquod peccatum dimitti
glo sine pena et contricione quia hoc deo ut conueniret
sed peccatum est contra bonitatis et pietatis dei quia in
hijs iteratur in quo peragunt peccatores
Iudeus adhuc non intelligo de trinitate quomodo pater deus
deus filius deus spiritus sanctus deus et sunt tres dij
et quo sunt tres persone etc.
Cristianus et quod deum vis tu certus esse et ea-
rum presente respice libros tuos qui in moysi
scriptum est quod deus sedit abraham ad radicem mambre
videns tres pueros tres vidit et unum adora-
uit ecce hic est trinitas et unitas. Deum tres vidit
protestans auctoritatem deum unum esse et adorasse
quod deus solus adorandus est. Si hoc tibi non est
sufficiens testimonium respice testimonium ysaye
qui vidit et audiuit ~~...~~ cherubin et sera-
phin clamantes sanctus sanctus sanctus qui erat
qui est et qui venturus est qui erat ante tempora
deus et qui incarnatus est temporaliter deus et qui ven-
turus est in fine seculi deus iudicare viuos et
mortuos hoc est bonos et malos bonos ad
vitam eternam malos ad mortem perpetuam
Iudeus tu multa dicis de cherubin et alijs choris
clamantibus voce. Cristianus vnusquisque chorus clamat
ad laudem dei et benedicit quia eterna laude sanctus

cantorem. Et quia ter clamat sanctus hoc insinuo
Christianus. Iudeus negas quod legis in scriptura quod
nos et vobis de ipsa trinitate dixit deus in
terminos duo chori scilicet cherubin et seraphin cla-
mant ter sanctus scilicet sanctus pater sanctus filius sanctus
spiritus sanctus. Iudeus tibi melius clarabo. Respice
primum librum moysi ubi dicitur Faciamus hominem ad
ymaginem et similitudinem nostram. Postea quod dicit facia-
mus denotat personas scilicet patris et filii et spiritus
sancti quia ibi est pluralitas faciamus. Et quod dicit ad
ymaginem nostram in singulari denotat unitatem
ad cuius similitudinem factus est homo. Hic itaque habemus
auctoritatem de trinitate et unitate et si non credis
moysi tunc credas aliis prophetis.
Iudeus tu male sentis hoc quia deus dicit
faciamus hoc dixit angelis cum [illegible]
Christianus Certe iam [illegible] hostium. Sed deus
ab angelis de suo facto consilium consuluit quod stultum
est dicere tunc deus fuisset in potestate et nos sumus
sed soli creatori ergo id operale quod deus trinus
est et unus non bonum [illegible] et [illegible]
tractatio Sed [illegible] simpliciter ut de [illegible]
Dicamus quod unitas in trinitate et trinitas in
unitate veneranda sit.

De eternitate dei

Iudeus arguit vos ita legitis eternus pater eternus filius eternus
spiritus sanctus. Ergo qui est eternus non habet principium ab
aliquo. Contra legitis pater a nullo est factus nec
creatus nec genitus filius a patre solo est non factus

nec tamen secundum generationem spiritus sanctus vel processionem.
ab utroque duo id est quod generans et quod procedit ab
utroque non est eternum ergo deus est pater filius et spiritus
sanctus non est eternus
Respiciamus illos generare et procedere non pertinet
ad personas ut tu intelligis sed pertinet ad deum
intrinsecum dignitatis videlicet quod prima persona dei patris
dicitur pater habet tamen totum [illegible] primordialem [illegible] [illegible]
aequus eam processerunt. Sed quod filius dicitur genitus a patre
habet et totum [illegible] eam processerunt et sic sunt
filius eam relatione dicitur ad patrem ut intelligitur
genitus [struck out] qui est aequalis patri in divinitate
Spiritus sanctus tamquam aequo modo res processerunt
ergo processio spiritus sancti relative dicitur ad patrem et
ad filium unde spiritus sanctus eternus est cum patre et filio
Unde quod tunc legitur in evangelio Johannis In
principio erat verbum et verbum erat apud deum et
deus erat verbum [illegible] non est eternum ergo verbum spiritus et deus
non est eternum
Respiciamus duas in principio scilicet temporale et eternale
de tempore illi principio dicit propheta Ecce in principio
in [illegible] vivit [illegible] Et dies vivit salvatoris
nisi sunt in tempore vite sue quod [illegible] [illegible]
operatus sunt ihesus deus et in mundo ut alibi
ego et ista nativitas temporalis Sunt principium
Sed quod sequitur in dictis prophetie Respicio in
[illegible] et [illegible] illud principium est eternum [illegible]
patri in divinitate minor patre in humanitate